

ROMÂNIA MARE DE ERI ȘI ROMÂNIA MICĂ DE AZI

Adu-ți aminte, Române !

Publicăm această notă dureroasă, luată din *Universul*, nr. 246 din 7 Sept. 1940, pentru a nu uita niciodată că trebuie să muncim din răspuțeri spre a fi iar ce am fost și încă mai mult. Avem dreptul să credem astfel fiindcă dreptatea a fost și este totdeauna cu noi; orice ni s'ar spune, nu putem uita Ardealul întreg. A. S.

1. Suprafața României Mari (1918—1940) : 295.049 km. p.
2. Suprafața României în Septembrie 1940, după dezmembrarea sa : 195.311 km. p.
3. Populația României Mari înainte de dezmembrare : 20.050.000 locuitori.
4. Populația României în Septembrie 1940, după dezmembrarea sa : 13.229.000.

5. Pierderi teritoriale pe provincii istorice :

Basarabia : 44.442 km. p.

Nordul Bucovinei 5.220 km. p.

Parte din Transilvania : 42.350 km. p.

Dobrogea de sud 7.726 km. p.

Total 99.738 km. p.

6. Pierderea în populație a României pe provincii istorice :

Basarabia 3.190.000 loc.

Bucovina de nord 596.000 „

Partea Transilvaniei 2.609.000 „

Dobrogea de sud 426.000 „

Total . . . 6.821.000 „

În total, am pierdut 99.738 km. p., cu o populație de 6.821.000 loc., dintre cari : 3.422.000, Români ; 979.000, Maghiari, Secui, Evrei maghiarizați ; 584.000 Ruteni ; 391.000 Ruși ; 205.000 Germani ; 157.000 Bulgari ; 658.000 alții.

7. Populația României mutilată de azi, după repartitia pe neamuri :

Românii 11.235.000 loc. (84,93) %

Germani 577.000 „ (4,36) „

Maghiari și Evrei maghiarizați 528.000 „ (3,99) „

Evrei 310.000 „ (2,34) „

Bulgari 252.000 „ (1,91) „

Ruși 60.000 „ (0,45) „

Ruteni 54.000 „ (0,41) „

Alții 213.000 „ (1,61) „

Total . . . 13.229.000 loc. (100,00) %

Câteva comparații în ce privește pierderile noastre teritoriale :

Basarabia are exact aceeași suprafață cât are Danemarca întregă : 44.442 km. p.

Partea de nord și de sud-est a Transilvaniei, oferită Ungariei prin verdictul dela Viena, împotriva principiului naționalităților și a

voinței poporului român, cu o suprafață de 42.350 km. p., reprezintă un teritoriu mai mare decât al Belgiei, care are 30.400 km. p.; de cât al Olandei, care are 34.000 km. p. și de cât al Elveției, care are 41.298 km. p.

Totalul teritoriului pierdut de 99.738 km. p. este mai mare decât teritoriul atribuit, prin tratatul dela Trianon, Ungariei, care a avut o suprafață de 93.000 km. p. și de cât al Austriei, care a avut 83.700 km. p.

Germania învinsă, după patru ani și patru luni de război, a pierdut în 1920, prin tratatul dela Versailles, teritorii naționale cu o suprafață de 100.000 km. p.; iar România, fără să fi participat în războiul 1939—1940, a pierdut aproape tot atât din patrimoniul său național, cu o populație totală de 6.821.000 locuitori, dintre cari trei milioane și jumătate de Români.

Toate aceste pierderi dureroase, care au micșorat cu o treime patrimoniul nostru strămoșesc, au sfârșamat frontierele firești ale României întregite, unitatea noastră etnică și au violentat etica și dreptul, căci trei milioane și jumătate de Români au fost despărțiți, împotriva voinței lor, de frații lor din țara liberă, fiind condamnați să rămână sub dominațiuni străine. Ceasul libertății și al justiției va suna însă și pentru România mutilată și nedreptățită, căci forțele morale sprijinite de justiție, vor trebui să triumfe atunci când poporul român, călit de suferințe și biciuit de spiritul legitim al revanșei, se va reface și întări ca să lupte pentru restaurarea României întregite.

R. Seișanu

AUTOGRAFE ALE LUI TEODOSIE MARE LOGOFĂT AL LUI MIHAI VITEAZUL.

Este cunoscut rolul pe care l-a avut logofătul Teodosie Rudeanu, în timpul domniei lui Mihai Viteazul. El era să fie și biograful nestăvilitului Domn, dar opera sa, care ar fi fost de mare preț, nu ne-a parvenit decât în forma remaniată a lui Balthasar Walter ¹). Oricum, se vede din ea că era un cărturar.

Dela vechii noștri cărturari ne sunt cunoscute prea puține autografe. Între acestea cred că se pot număra și autografele **logofătului Teodosie** ²), pe care le-am aflat pe două acte ale lui Mihai Viteazul, păstrate la *secția istorică* dela Arhivele Statului din București și pe care le reproducem aici în mărimea originală ³.

1. N. Cartoian, *Istoria literaturii române vechi*, I, București 1940, p. 85—88.

2. Un altul e amintit de St. Meteș, *Mihai Viteazul și orașul Cluj*, în *Revista Arhivelor*, I (1925), p. 293, și reprodus de A. Veress, *Documente privitoare la istoria Ardealului, Moldovei și Țării Românești*, VI. București 1933, p. 155, de unde îl reproduse și Cartoian, *o. c.*, p. 87. Scrisul este în adevăr al lui Teodosie.

3. Un alt autograf al lui Teodosie e reprodus de Hurmuzachi-Iorga, *Documente*, XII, București 1903, după un decalc liber, sub No. 26, din planșa 4.